

စီမံကိန်းများကြောင့်
ငါးဖမ်းခြင်းဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှနှင့်
အက္ခရာဝါဂေဟစနစ်ကို ပြောင်းလဲစေမှုများ

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း 1

၂။ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ..... 3

၃။ တွေ့ရှိချက်အကျဉ်းချုပ် 5

(က) ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအပေါ်သက်ရောက်မှု..... 5

 ရေလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း 5

 ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း..... 5

 ငါးဖမ်းဧရိယာများတွင် အပြောင်းအလဲများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ 6

 ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများနှင့် ငါးမျိုးစိတ်များအပေါ်သက်ရောက်မှု..... 7

 ငါးဖမ်းဧရိယာများသို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် စိန်ခေါ်မှုများ 7

(ခ) အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်အပေါ်သက်ရောက်မှုများ..... 8

(ဂ) လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ..... 8

(ဃ) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် လျော်ကြေးငွေ 9

(င) ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ လိုအပ်ချက်များ..... 9

(စ) စီမံကိန်းများ၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ..... 10

၄။ နိဂုံးချုပ်..... 11

၅။ အကြံပြုချက်တိုက်တွန်းချက်များ..... 13

အတိုကောက်စာလုံးများ

EIA	- Environmental Impact Assessment
FGD	-Focus Group Discussion
CNPC	-China Petroleum Corporation (CNPC)
MOGE	-Myanma Oil and Gas Enterprise

၁။ နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်ဖြူခရိုင်ရှိ ကျောက်ဖြူမြို့နယ်သည်ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ကမ်းခြေတွင် တည်ရှိသောကြောင့်နယ်မြေအများစုမှာ မြစ်ချောင်းများဖြစ်ပြီး ဆားငံရေရောက်ဒီရေတောများ ပေါများရာဒေသ ဖြစ်သည်။ ကျောက်ဖြူမြို့မှ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းတည်ဆောက်မည့် မဒေးကျွန်းသို့ဆက်သွယ်ထားသည့် ရေလမ်းကြောင်းမှာ သံစစ်မြစ်ဖြစ်ပြီး သံစစ်မြစ်ကို မဒေးကျွန်းအုပ်စု၊ စိုင်ခြုံအုပ်စု၊ စစ်တောအုပ်စုဦးကင်းအုပ်စု ၊ ကပ်သပြေအုပ်စုအတွင်းရှိ ကျေးရွာများအပြင် ကညင်တောကျေးရွာမြစ်နားတန်းရပ်ကွက်၊ c/လပွေကျေးရွာနှင့် ပြင်ဖြူမော်ကျေးရွာများစသည့် ကျောက်ဖြူမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာများက အသုံးပြုကြသည်။ ထိုကျေးရွာများအတွင်း ယခုအခါ ဒီရေတောများပျက်စီးလာခြင်း၊ ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်း စီမံကိန်းနှင့် ရေနံတင်သင်္ဘော လမ်းကြောင်းသတ်မှတ်လိုက်ခြင်း၊ ရေနံတင်ဆိပ်ကမ်းတည်ဆောက်ထားခြင်း တို့ကြောင့် ရေလုပ်ကွက်များကန့်သတ်ခံရခြင်းနှင့် အတူ ရေလုပ်ကွက်များပျက်စီးလာခြင်းတို့ကြောင့် သံစစ်မြစ်အတွင်း ငါးသယံဇာတများရှားပါးလာကာ ဒေသခံများ တပိုင်တနိုင်ငါးဖမ်းမှု အတွက်ခက်ခဲလာခဲ့ကာ စားဝတ်နေရေးအတွက်အလွန်ခက်ခဲလာခဲ့ကြသည်။ ဒေသခံများ၏ အဓိကရေလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ရာနေရာ လည်းဖြစ်သည်။ကျောက်ဖြူ မြို့နယ်တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးပွဲတွင် ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသူ တစ်ဦးချင်းစီထံမှ တန်ဖိုးရှိသော အမြင်များနှင့် စုပေါင်းအမြင်များကို စုစည်းရန် ရည်ရွယ်ပြီး အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း (Focus Group Discussion) ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဤဒေသရှိ ရေလုပ်ငန်းတွင် ငါးဖမ်းလှေလုပ်ငန်း၊ လှေတည်ဆောက်သောလက်သမားနှင့် ပိုက်ဆွဲခြင်း အပါအဝင် ရေလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပြီး ဒေသ၏အဓိကစီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၏ ကိုကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း သည် ရေလုပ်ငန်းတွင် နှစ်အတော်ကြာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး အတွေ့အကြုံ အနည်းဆုံး သုံးနှစ်ရှိသော ရေလုပ်သားများ အပါအဝင် ပါဝင်သူ ၂၁ ဦးကို ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေးထားသည်။ ပါဝင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်တို့အပေါ် ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းတို့၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများ၊ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ထင်မြင်ယူဆချက်များကို မျှဝေခဲ့ကြသည်။

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းတွင်ပါဝင်သူများသည် ငါးဖမ်းလှေလုပ်ငန်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးခြင်းကဲ့သို့သော အခြားလုပ်ငန်းခွင်များတွင် ၎င်းတို့၏ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ရပ်ရွာအတွင်း အပိုင်ငွေရနိုင်သည်ဟု သိရသည်။ ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း၊ ပါဝင်သည့်ကုမ္ပဏီများ၊ စီမံကိန်းစတင်သည့်နေ့နှင့် အခြေခံအကျိုးခံစားခွင့်များအကြောင်း အသိပညာများ မျှဝေခဲ့ကြသည်။

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းပွဲတစ်လျှောက်တွင် ရေနံတင်သင်္ဘောများ၏ မောင်းနှင်ရွေ့လျားမှုနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းတည်ဆောက်မှု တို့သည် ငါးဖမ်းဧရိယာများနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများကို မည်ကဲ့သို့ ထိခိုက်ခဲ့ကြောင်း ဆွေးနွေးပွဲတွင် တက်ရောက်လာသူများက ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ငါးဖမ်းဧရိယာ ကန့်သတ်ချက်များ၊ သတ်မှတ်ထားသော ရေလမ်းများတွင် ငါးဖမ်းရ ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ရေအောက်ကျောက်ဆောင်များ ပျက်စီးခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ အပါအဝင် ရေလုပ်သားများ ရင်ဆိုင်နေရသော စိန်ခေါ်မှုများကိုလည်း ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့ကြသည်။

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းတွင် ကန့်သတ်ချက်များ စတင်ချိန်မှစ၍ ငါးမျိုးစိတ်များနှင့် သိသာထင်ရှားသော အပြောင်းအလဲများကို ဆွေးနွေးအဖြေရှာခဲ့ပြီး၊ ရေနံတင်သင်္ဘောများ ၏ အဓိကငါးဖမ်းဧရိယာများ အတွင်းဝင်/ထွက်သွားလာမှုနှင့် ငါးဖမ်းခွင့်မရှိသောဧရိယာများ သတ်မှတ်ခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးစိတ်များ ပျောက်ကွယ်ခြင်း စသည်တို့ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် သန္တာကျောက်တန်းများနှင့် ပင်လယ်ရေသတ္တဝါများ နေထိုင်ရာနေရာများ ပျက်စီးခြင်းအပါအဝင် အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်အပေါ် ရေနံတင်သင်္ဘောကြီးများနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပါဝင်သူများက စိုးရိမ်ကြောင်းလည်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

ဒေသခံရေလုပ်သားအသိုက်အဝန်းနှင့် စီမံကိန်းကုမ္ပဏီများကြား အပြန်အလှန်ဆက်ဆံမှုကို ဆွေးနွေးရာတွင် ပါဝင်သူများသည် ကန့်သတ်နယ်မြေအတွင်း ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အငြင်းပွားမှုများနှင့် ပဋိပက္ခများကို ထုတ်ဖော်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံမှ လျော်ကြေးငွေများ၊ ပံ့ပိုးကူညီမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေခဲ့သည်။

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း တွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများသည် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် ရေလုပ်သား အသိုက်အဝန်းများကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဆက်သွယ်မှုနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်လိုကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ရေလုပ်ငန်း ရေရှည်တည်တံ့ရေးနှင့် ရေလုပ်သားများ၏ လူမှုဘဝ သာယာဝပြောရေးအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ကြောင်းလည်း ဆွေးနွေးကြသည်။

ဤဆွေးနွေးပွဲသည် ပါဝင်သူများ၏ မကျေနပ်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန်၊ ၎င်းတို့၏ အမြင်များကို မျှဝေရန်၊ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း၊ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ လိုအပ်ချက်များကို မည်ကဲ့သို့ ချိန်ခွင်လျှာညှိသင့်ကြောင်း အကြံပြုချက်များ ပေးဆောင်ရန် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများအတွက် အရေးကြီးသော ပလက်ဖောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤ FGD မှ တွေ့ရှိချက်များသည် ရေလုပ်သားများ၏ ပညာဉာဏ်ရှိသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုများ၊ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အကျိုးပြုသည့် သာတူညီမျှသော ဖြေရှင်းချက်များ ဆွေးနွေးအဖြေရှာရန် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။

၂။ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

(က) ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သူများ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်မှု အတိုင်းအတာကို နားလည်ရန်၊ ရေလုပ်သားများ နေ့စဉ်လုပ်ဆောင်နေရသော၊ သီးခြားအခန်းကဏ္ဍများ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခင်းများကဲ့သို့ ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်နေသည့် နောက်ဆက်တွဲ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်အကိုင်များကိုသိရှိရန်။

(ခ) ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း၊ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း အကောင်အထည်အဖော်လုပ်ကိုင်သော စီမံကိန်းကုမ္ပဏီများ၏ အချက်အလက်များ၊ စီမံကိန်းစတင်သည့်ရက်စွဲ၊ ဒေသခံပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအပေါ် အလုံးစုံသက်ရောက်မှုများ အပါအဝင် ရေလုပ်သားအသိုက်အဝန်း၏ ရှုထောင့်မှ ပြည့်စုံသော ဗဟုသုတများကို စုဆောင်းရန်။

(ဂ) ရေနံတင်သင်္ဘောကြီးများနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းတည်ဆောက်မှုတို့ကြောင့် ငါးဖမ်းဧရိယာများတွင် အပြောင်းအလဲများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များကို ရေလုပ်သားအသိုင်းအဝိုင်းမှ ပထမဆုံးသတိပြုမိသည့် အချိန်ကာလကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အဆိုပါ အဓိကပရောဂျက်များမစတင်မီ ရေလုပ်သားများရင်ဆိုင်နေရသော ငါးဖမ်းယူမှုအခြေအနေများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို နားလည်ရန်။

(ဃ) ရေလုပ်သားများ၏ ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် ရေနံတင်သင်္ဘောများ၏ မောင်းနှင်ရွေ့လျားမှု၊ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အကဲဖြတ်ရန်၊ သတ်မှတ်ထားသော ဒေသများတွင်သာ ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိခြင်းအပေါ် ၎င်းတို့၏ သီးခြားသက်ရောက်မှုများကို နားလည်ခြင်းနှင့် သင်္ဘောဝင်ထွက်ချိန်အတွင်း ကန့်သတ်ချက်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆုံးရှုံးမှုများကို သိရှိရန်။

(င) စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ကန့်သတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ပြီးကတည်းက ဖြစ်ပေါ်လာသော ငါးမျိုးစိတ်အပြောင်းအလဲများနှင့် အချို့သော ငါးမျိုးစိတ်များ အကောင်ရေကျဆင်းခြင်း သို့မဟုတ် ပျောက်ကွယ်သွားခြင်းတို့ကို လေ့လာစူးစမ်းရန်နှင့် ၎င်းတွင် ရှားပါးငါးမျိုးစိတ်များ၊ ငါးသေဆုံးမှုဖြစ်စဉ်များနှင့် ငါးများနေထိုင်ရာနေရာများရှိ ရေအောက်ကျောက်တုံးကြီးများကို တူးဖော်ခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများကို စုဆောင်းရန်။

(စ) ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ငါးဖမ်းရန်သတ်မှတ်ပေးထားသော ဇုန်များမရှိခြင်းကြောင့် ရေလုပ်သားများ ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများကိုသိရှိပြီး ထိုအခက်အခဲများကို မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် သတ်မှတ်ထားသော သင်္ဘောဝင်ပေါက်နှင့် ထွက်ပေါက်နေရာများအနီး ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စိန်ခေါ်မှုများကိုလည်း သိရှိစေရန်။

(ဆ) ရေနံတင်သင်္ဘောကြီးများ မောင်းနှင်သွားလာခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ငါးဖမ်းဇုန်များရှိ သန္တာကျောက်တန်းများနှင့် အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအပါအဝင် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းများ၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ရေလုပ်သားအသိုက်အဝန်း၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို စုစည်းရန်။

(ဇ) ငါးဖမ်းဇုန်များ တည်ထောင်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်း အခြားကန့်သတ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသခံလူထုနှင့် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များအကြား ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုအဆင့်ကို အကဲဖြတ်ရန်။

(ဈ) ရေလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ငါးဖမ်းခြင်းခွင့်မပြုသော ဧရိယာများကြောင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ပေါ်လာသော စီးပွားရေးအကျိုးဆက်များကို နားလည်ရန်၊ ဝင်ငွေဆုံးရှုံးနိုင်မှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ အပါအဝင်၊ ရေလုပ်သားအသိုက်အဝန်းနှင့် ပရောဂျက်ကုမ္ပဏီများအကြား ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ပဋိပက္ခများ သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှုများကို စူးစမ်းလေ့လာရန်၊ ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို သိရှိရန်။

(ည) သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများမှ ရေလုပ်သားများ ရရှိသည့် လျော်ကြေး သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေး တစ်စုံတစ်ရာကို မှတ်တမ်းပြုစုရန်၊ ငါးဖမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ရေလုပ်သားအသိုက်အဝန်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသော စိုးရိမ်မှုများနှင့် နစ်နာမှုများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်သူများထံမှ တုံ့ပြန်မှုနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ကို အကဲဖြတ်ရန်။

(တ) ရေလုပ်သားအသိုက်အဝန်းများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အထူးသဖြင့် ရွှေသဘာဝ ဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းတို့အကြား အကျိုးစီးပွားမျှတမှုရရှိစေရန် ရေလုပ်သားအသိုက်အဝန်းထံမှ အကြံပြုချက်များကို ရယူရန်။

၃။ တွေ့ရှိချက်အကျဉ်းချုပ်

(က) ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအပေါ်သက်ရောက်မှု

ရေလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း

ရေလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများသည် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံ အနည်းဆုံး ၃ နှစ်မှ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့် အထိ လုပ်ကိုင်နေသူများ ပါဝင်သည်။ အများစုမှာ ကမ်းနီး ရေလုပ်သားများအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြပြီး အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် ငါးဖမ်းခြင်းကို မှီခိုကြသည်။ အချို့မှာ ဝမ်းစာအတွက် အပိုအလုပ်အဖြစ် လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခြင်းတို့ကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း

ရခိုင်ဒေသရှိ ရွှေကမ်းလွန်စီမံကိန်းကို POSCO International က ရှယ်ယာ ၅၁ ရာခိုင်နှုန်း ပိုင်ဆိုင်ကာ အော်ပရေတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိထားပြီး ONGC (အိန္ဒိယ) က ၁၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း (Myanma Oil and Gas Enterprise- MOGE) က ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ KOGAS (တောင်ကိုရီးယား) နှင့် GAIL (အိန္ဒိယ) တို့က ၈.၅ ရာခိုင်နှုန်းစီ အချိုးကျ ပါဝင်ကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေသည်။ စီမံကိန်းကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်ခန့်တွင် မဒေးကျွန်း၌ စတင်ခဲ့ကြသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေနံများကို မဒေးကျွန်းမှ ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းမှတစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံ ယူနန်ပြည်နယ်သို့ ပို့ဆောင်နေပြီး အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှ ရေနံတင်သင်္ဘောကြီးများလည်း ရေနံတင်ပို့ရန်အတွက် မဒေးကျွန်းသို့ မကြာခဏ ဆိုက်ကပ်ရောက်ရှိလာကြသည်။¹

¹ Center for Peace Development (ကျောက်ဖြူအထူးစီးပွားရေးဇုန် ဒေသခံများအတွက် မြေယာစိန်ခေါ်မှုများ)

Offshore project	Operator (%)	Interest Distribution (in%)
Shwe	Daewoo 51	MOGE 15 ONGC Videsh Ltd, 17 Gail JJ India 8.5 Korea Gas Corporation 8.5

ပုံ(၁) အကျိုးတူဆောင်ရွက်မှုအနေအထား ²

ငါးဖမ်းဧရိယာများတွင် အပြောင်းအလဲများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ

ရေနံတင်သင်္ဘောများစတင်ဝင်ရောက်လာချိန်မှစပြီး ရေလုပ်သားများသည် ငါးဖမ်းဆီးရာတွင် ခက်ခဲသွားသည်။ မဒေးကျွန်း ရေနက်ဆိပ်ကမ်း စတင်ဆောက်စဉ်ကတည်းက တောင်များကို ဘက်ဟိုးနှင့်ဖြိုခြင်း၊ ကျောက်ဆောင်များအား မိုင်းခွဲပြီး ထွက်ရှိလာသော ကျောက်များကို မြစ်ထဲသို့ သွန်ချသောကြောင့် ငါးတန်းချထားသည့် ပိုက်အတော်များများ ပျက်စီးသွားခဲ့ရသည်။ ထိုပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအတွက် စီမံကိန်းကုမ္ပဏီများမှ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း၊ လျှော်ကြေးပေးခြင်း စသည့် တာဝန်ယူမှုတစ်ခုမျှ မရှိခဲ့ပေ။ ရေနံတင်သင်္ဘောစင်ချိန်ကတည်းကပင် ရေလုပ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်ဖြစ်သော ငါးဖမ်းဆီးခြင်း ခက်ခဲသွားရသည်။ ကျောက်များ မြစ်ထဲသို့ သွန်ချထားသောကြောင့် ငါးဖမ်းဆီးမည့် နေရာများ ရှားပါးပြီး ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအတွက် အခက်အခဲဖြစ်သွားစေသည်။ စီမံကိန်းများမစတင်မီက ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းသည် ပိုမိုအားကောင်းလာသော်လည်း ရေနံတင်သင်္ဘောများနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းလုပ်ငန်းများကို စတင်ချိန်မှစပြီး ရေလုပ်သားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို ထိခိုက်စေခဲ့သည်။

“ရေနံတင်သင်္ဘောမဝင်ခင်ကဆိုရင် လူတစ်ယောက်ပိုက်တစ်ဖောင်ချရင် (တစ်ဖောင်) မိသားစုတစ်စု စားဝတ်နေရေး ဖြေရှင်းလို့ရတယ်။ အခုလူတစ်ယောက် ပိုက် ၃ ဖောင်ကနေ ၄ ဖောင်အထိချနေကြရတယ်။ ဒါပေမယ့် ငါးမရတော့ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲလာတဲ့အခြေအနေနှင့် ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ အခက်အခဲကတော့ သင်္ဘောဝင်ပြီးကတည်းက ရေလုပ်ငန်းအခြေအနေတွေဟာ ဆိုးကျိုးဘက်ကို ဦးတည်သွားနေတယ်။”

ထိခိုက်ခံစားခဲ့ရသည့်ဒေသခံရေလုပ်သားတစ်ဦး

ထို့အပြင် စီမံကိန်းမတိုင်ခင်က ငါးဖမ်းခြင်းအား ပိုမိုစီမံခန့်ခွဲနိုင်ပြီး ငါးဖမ်းပိုက်ပြတ်သွားပါက ကြီးကြီးမားမား စိုးရိမ်စရာမရှိသော်လည်း စီမံကိန်းဝင်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ကန့်သတ်နယ်မြေများပြားလာတဲ့အတွက်ကြောင့် အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအား ထိန်းဖို့ခက်ခဲကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

² https://myanmareiti.org/sites/myanmareiti.org/files/publication_docs/spelling-checked-meiti_reconciliation_report_2015-2016updated_v2

ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများနှင့် ငါးမျိုးစိတ်များအပေါ် သက်ရောက်မှု

ရေနံတင်သင်္ဘောများ၏ ရွေ့လျားမှုနှင့် ပင်လယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်း စီမံကိန်းကြောင့် ရေလုပ်သားများ၏ ပုံမှန်ငါးဖမ်းဧရိယာများတွင် ငါးဖမ်းနိုင်မှုကို သိသိသာသာ ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ ရေနံတင်သင်္ဘောများ အသုံးပြုရန် သတ်မှတ်ထားသော ရေလမ်းကြောင်းများတွင် ငါးဖမ်းခြင်းကို ကန့်သတ်ထားသောကြောင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန် ခက်ခဲစေသည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းအနီးတစ်ဝိုက်တွင် ငါးဖမ်းခြင်းမပြုရသည့် နေရာများတွင်လည်း အချို့သောငါးမျိုးစိတ်များ ပျောက်ကွယ်သွားကာ အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်ကို ထိခိုက်စေပြီး တရုတ်ရေနံ တင်သင်္ဘောဝင်ထွက်မှုများကြောင့် သံစစ်မြစ်တစ်လျှောက် ဒေသငါးမျိုးစိတ်များပျောက်ကွယ်သွားနေပြီ ဖြစ်သည်။ တရုတ်စီမံကိန်းတွေဝင်လာပြီးနောက် ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှု ကျဆင်းလာပြီး ဒေသခံငါးမျိုးစိတ်များဖြစ်ကြသည့် ယုဇေ၊ ငါးညို၊ ဆပ်ဖာ၊ ဆပ်ဖာရီးရှည်၊ ငါးတန်၊ ငါးရန်းကုန်းဇီးတုတ် ကဲ့သို့ ငါးမျိုးစိတ်များသည် တရုတ်ရေနံတင်သင်္ဘောများ ဝင်လာသည့်နောက်ပိုင်း ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရသည်။ သင်္ဘောအဝင်အထွက် သွားလာရန်ရေလမ်းကြောင်းများအား ရှင်းလင်းသည့်အခါ ရေအောက် ကျောက်ဆောင်ကြီးများအား မိုင်းခွဲလိုက်သည့်အတွက်ကြောင့် ငါးလက်ခွာ၊ ငါးတောက်တူ စတဲ့ငါးအမျိုးအစားများလည်း သေဆုံးသွားသည့် သာဓက ရှိခဲ့ပါသည်။

China National Petroleum Corporation (CNPC) ကုမ္ပဏီ၏ စီမံကိန်းဧရိယာအနီးတွင် ငါးမဖမ်းရဟု ဆိုင်းဘုတ်ကပ်ထားပြီး ကျေးရွာသားတစ်ဦး ၎င်းဧရိယာအတွင်း ငါးဖမ်းသောအခါ ကုမ္ပဏီတာဝန်ရှိသူများက ငါးမဖမ်းရန် ဟန့်တားသည့်အတွက် စကားအချေအတင် အငြင်းပွားမှုများ ရှိခဲ့ဖူးသည်။³ ၎င်းဟန့်တားထားသည့် နေရာသည် မဒေးကျွန်းကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိသားစုစားသောက်ရန်အတွက် ငါးများရှာရန် သွားလာလှုပ်ရှားနေသည့် နေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုနေရာအား ငါးမဖမ်းရဟု ဟန့်တားလိုက်ခြင်းသည် ကျေးရွာသူ/သား များအတွက် စားသောက်ရန် ငါးရှာဖွေဖမ်းဆီးမှုအား အခက်အခဲအတော်ပင် ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

ငါးဖမ်းဧရိယာများသို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် စိန်ခေါ်မှုများ

သင်္ဘောအဝင်အထွက် ရေတုတ် (နိုင်ငံတကာရေလမ်းကြောင်းသတ်မှတ်သည့် အမှတ်အသားတိုင်) ချထားသည့် နေရာကိုလည်း ငါးမဖမ်းရနေရာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် အတွက် ရေလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်စားသောက်နေသူများအနေဖြင့် လွန်စွာအခက်အခဲဖြစ်စေပါသည်။ သင်္ဘောအဝင်အထွက်နေရာတွင် မျှောပိုက်၊ ကင်းပုစွန်ပိုက်၊ ငါးလပ်ခွာပိုက် လုပ်ကိုင်စားသောက်သူများအနေဖြင့် အခက်အခဲလွန်စွာ ကြုံရသည်။ ၎င်းပိုက်များချနေစဉ်တွင် သင်္ဘောဝင်ရောက်လာပါက ပိုက်ကို ချနင်းသွားခြင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပိုက်ကို ဖြတ်တောက်ရခြင်း၊ ရေတုတ်နှင့် ငြိသည့်အတွက် ပိုက်များပျက်စီးသွားခြင်း စသည့် အခက်အခဲများကို ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ၎င်းမျှောပိုက်၊ ကင်းပုစွန်ပိုက်၊ ငါးလပ်ခွာပိုက်များသည် သင်္ဘောအဝင်အထွက် ပြုလုပ်သည့် ရေပြည့်ချိန်၌ သင်္ဘောသွားလာသည့် လမ်းကြောင်းတွင်သာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရသည့် ပိုက်အမျိုးအစားများ ဖြစ်ကြပါသည်။

တရုတ်စီမံကိန်းများ ဝင်ရောက်လာစဉ်ကတည်းက ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှုကျဆင်းခြင်း၊ ငါးအမျိုးအစားများ ပျောက်ကွယ်သွားခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ CNPC ကုမ္ပဏီ၏ စီမံကိန်းဧရိယာအနီးတစ်ဝိုက်တွင်

³ Focus Group Discussions with the fishery men from the affected community

ငါးဖမ်းရေရိယာ အဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည့်အတွက် စီမံကိန်းဧရိယာနှင့်နီးကပ်နေသော ကျေးရွာအနီးတွင် ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအနေဖြင့် အခက်အခဲများစွာဖြစ်စေသည်။ ရေလုပ်သားများသည် ငါးဖမ်းဇုန်မရှိခြင်းနှင့် စီမံကိန်းကုမ္ပဏီများမှ ချမှတ်ထားသော ကန့်သတ်ချက်များကြောင့် ငါးဖမ်းဧရိယာများထဲဝင်ရောက်ရာတွင် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီး ရေလုပ်သားများသည် ကုမ္ပဏီ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုများကိုလည်း ရင်ဆိုင်နေရသည်။ စီမံကိန်းဧရိယာများတွင် ငါးဖမ်းခြင်းကိုကန့်သတ် တားမြစ်ထားပြီး ရွာသားများ စားဝတ်နေရေးအတွက် ငါးဖမ်းဆီးရန် ခက်ခဲစေခဲ့သည်။

“ငါးဖမ်းရ ဧရိယာကန့်သတ်ချက်တွေကို ဒေသခံပြည်သူလူထုဆီ အသိပေး ပြောကြားထားခြင်း မရှိဘူး။ သင်္ဘောဝင်ရောက်လာချိန်မှာ ရှေ့ပြေးအနေဖြင့် ရဲသားများက ဂျန်စိန် (ရှုပ်ပြေး)နဲ့လာပြီး သင်္ဘောဝင်ထွက်ချိန်မှာ ငါးဖမ်းရဘူးလို့ လာပြောတယ်။ ဘယ်နေ့၊ ဘယ်ရက်၊ ဘယ်အချိန် သင်္ဘောအဝင်အထွက် လုပ်မယ်ဆိုတာ မသိရတဲ့အတွက် ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်စားသောက်သူတွေအနေနဲ့ အခက်အခဲများစွာဖြစ်ရတယ်။”

ထိခိုက်ခံစားခဲ့ရသည့်ဒေသခံရေလုပ်သားတစ်ဦး

(ခ) အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်အပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ရေနံတင်သင်္ဘောကြီးများနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းကြောင့် ငါးဖမ်းဧရိယာများအတွင်းရှိ အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ် အပေါ်သက်ရောက်မှုများ ရှိနေပါသည်။ သင်္ဘောကြီးများ မောင်းနှင်ဝင်ထွက်မှုသည် တုန်ခါမှုများကြီးမားသောကြောင့် ၎င်းဧရိယာအတွင်း ငါးမျိုးစိတ်များ ဆက်လက်နေထိုင်ကျက်စားခြင်း မရှိတော့သော အနေအထားဖြစ်လာသည်။ သင်္ဘောကြီးများဝင်ထွက်သွားလာ၍ ရနိုင်ရန်အတွက် ရေအောက်ရှိ ကျောက်ဆောင်များကိုလည်း မိုင်းဖြင့်ဖြိုခွင်းပြီး ထွက်လာသော ကျောက်ဆောင်များကို လမ်းကြောင်းလွတ်သည့် နေရာတွင် ပုံချလိုက်သည့်အတွက်ကြောင့် ငါးဖမ်းသူများ၏ပိုက်ကွန်များသည် ထိုကျောက်ဆောင်များတွင် ငြိပြီး ပျက်စီးသွားသည့် သာဓကများစွာလည်းရှိပါသည်။ ရေအောက်ကျောက်ဆောင်ကြီးများကို ဖြိုခွင်းလိုက်သည့် အတွက်ကြောင့် သန္တာကျောက်တန်းများ ပျက်စီးသွားခြင်း၊ ၎င်းကျောက်ဆောင်တွင် မှီတင်းနေထိုင်ကြသော ရေနေသတ္တဝါများ ခိုလှုံရာနေရာ ပျောက်သွားခြင်း နှင့်၎င်းတို့ မျိုးပွားမှုကိုလည်းထိခိုက်စေခြင်း စသည့် ဖြစ်စဉ်များလည်း များစွာရှိနေပါသည်။

(ဂ) လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

ဆွေးနွေးပွဲတွင် ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းသည် ဒေသခံလူထုအတွက် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေကြောင်း ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ မြေယာရောင်းချမှုများနှင့် ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ ဝင်ရောက်လာမှုသည် ဒေသအတွင်း လူမှုဘဝများကို ပြောင်းလဲလာစေခဲ့သည်။ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအတွက် ကာလတန်ဖိုးနှင့်အညီ လုံလောက်သော လျော်ကြေးမရရှိခြင်းသည် ရေလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများအတွက် စီးပွားရေးအခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပြီး ဒေသခံအသိုက်အဝန်းနှင့် စီမံကိန်းကုမ္ပဏီများကြားတွင် အငြင်းပွားမှုများ၊ တင်းမာမှုများနှင့် ဥပဒေကြောင်းအရ အရေးယူမှုများအား ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

(ဃ) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် လျှော်ကြေးငွေ

ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ရန်အတွက် လေထုရေထုတိုင်းသည့် အချိန်တွင် ကျောပိုက်များချရန် ရပ်ဆိုင်းထားရသည့်အတွက် လျှော်ကြေးငွေကျပ်ငါးသောင်းပေးသည့် အဖြစ်အပျက်များရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့လျှော်ကြေးပေးသည့် အချိန်တွင်လည်း ကျောပိုက်လုပ်ကိုင်သူအားလုံး လျှော်ကြေးငွေများမရရှိခဲ့ပါ။ ထိုရေထုမြေထုတိုင်းသည့်အချိန်တွင်လည်း ကျောပိုက်များ ကုမ္ပဏီသင်္ဘောနှင့် ငြိပါသွားသည့်အတွက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုရှိခဲ့သည်။ ၎င်းအတွက် လျှော်ကြေးငွေများကို ပေးအပ်မှုမရှိခြင်းနှင့် မဖြေရှင်းပေးသည့် ဖြစ်စဉ်များလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ရေနံတင်သင်္ဘောအဝင်အထွက်ကြောင့် ပျက်စီးသွားသည့် ပိုက်များအတွက် လျှော်ကြေးငွေတစ်စုံတစ်ရာ ပေးချေခြင်းများမရှိခဲ့ပါ။ ပျက်စီးမှုအတွက် မည်သည့်နေရာတွင် သွားတိုင်ပြီး မည်သူ့ကို အားကိုးရမှန်း ရေလုပ်သားများကိုယ်တိုင်မသိသည့် အနေအထားနှင့် ရင်ဆိုင်နေရခြင်းဖြစ်သည်။

(င) ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ လိုအပ်ချက်များ

ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအနေဖြင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် လုပ်ကွက်များ ပျောက်ကွယ်သွားမည်ကို လွန်စွာစိုးရိမ်ကြပါသည်။ အစိုးရအာဏာပိုင်များထံ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ သွားရောက်တိုင်ကြားပြောဆိုသော်လည်း ၎င်းတို့ဘက်မှ မည်သည့် အရေးယူ ကူညီဖြေရှင်းပေးမှု တစ်စုံတစ်ရာမှ မပြုလုပ်ပေးပါ။ သွားရောက်တိုင်ကြားပြောဆိုသည့်သူများကိုသာ အရေးယူဆောင်ရွက်ခံရမည့် အနေအထားဖြစ်နေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငါးဖမ်းရန် ၎င်းတို့သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာတွင် ငါးဖမ်းသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရေလုပ်သားများအနေဖြင့် ငါးဖမ်းလုပ်ကွက်များသာ ပျောက်ကွယ်သွားမည်ဆိုပါက မိသားစု စားဝတ်နေရေး လွန်စွာ အခက်ဖြစ်ရမည် ဖြစ်သည်။ သင်္ဘောကြီးများဝင်ထွက်မှုသည် ယခုထက် ပိုမိုများလာပါက ရေလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့သည့် အနေအထားနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရနှင့်သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များအနေဖြင့် ရေလုပ်သားအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး ရေလုပ်သားများ၏ရှေ့ရေးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဆွေးနွေးပွဲတွင်ပါဝင်သူရေလုပ်သားများ၏ ဖြေကြားချက်များအရ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများတွင် အစားထိုး အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့၏

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ တည်တံ့စေရန်အတွက် ငါးဖမ်းလုပ်ကွက်များ တည်ထောင်ပေးခြင်းနှင့် ရှာဖွေပေးခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းဆွေးနွေးကြသည်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းအကြား ဟန်ချက်ညီစေရန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်း ရေလုပ်သားများ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အရေးကြီးကြောင်း ပါဝင်သူများက အလေးပေးပြောကြားပါသည်။ ဒေသတွင်းရှိသက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် ရေလုပ်သားများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ လုပ်ဆောင်ပြီး အဖြေရှာပေးရန် မျှော်လင့်နေကြပါသည်။

(စ) စီမံကိန်းများ၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ

ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းတို့သည် ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝန်းများအတွက် လုံးဝဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများသာ ဖြစ်စေသည်။ ရပ်ရွာလူထုအတွက် ၎င်းစီမံကိန်းများသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးမှုနည်းပါးခြင်း၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေး လျှော်ကြေးငွေများကို ကာလတန်ဖိုးထက် လျော့နည်းသော အဖိုးခငွေများဖြင့် ပေးဆောင်ခြင်း စသည့်ဖြစ်စဉ် များစွာဖြစ်ပွားမှုများရှိခဲ့ပြီး လက်ရှိလည်း ဖြစ်ပွားလျက်ရှိနေပါသည်။ ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့စီမံကိန်းကြောင့် မြေယာပျက်စီးမှုများစွာ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိနေပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှုများလည်း ဖြစ်ပွားနေခြင်း၊ လယ်ယာမြေ၊ ဥယျာဉ်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားခြင်းများလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းသည် ထိုဒေသရှိ ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအတွက် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှု တစ်စုံတစ်ရာမျှ မတွေ့ရပါ။ ထိုစီမံကိန်းများကြောင့် ဒေသတွင်းရှိ ရေလုပ်ငန်းများ အခက်အခဲနှင့် ကြုံတွေ့လာရခြင်းကိုသာ ဖြစ်စေပါသည်။ ငါးဖမ်းလုပ်ကွက်များ ပျောက်ဆုံးသွားခြင်း၊ ငါးမျိုးစိတ်များ ပျောက်ကွယ်သွားခြင်း၊ မိုင်းခွဲလိုက်သည့်အတွက်ကြောင့် သန္တာကျောက်ဆောင်များ ပျက်စီးသွားခြင်း စသည့်ဆိုးကျိုးများကိုသာ ယူဆောင်လာပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းသည် ရေလုပ်သားအသိုင်းအဝိုင်းအပေါ် သိသိသာသာ အပျက်သဘောဆောင်သည့် သက်ရောက်မှုများရှိနေပြီး ငါးဖမ်းခြင်း ကန့်သတ်ချက်များ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်အပေါ် ဆိုးရွားသော သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ရေလုပ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ တည်တံ့စေရန် မျှတသော လျော်ကြေးငွေနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကို ရှာဖွေနေပြီး ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ချိန်ခွင်လျှာညှိလုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အခြားနည်းလမ်းများ ရှာဖွေ လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ကြောင်း အကြံပြုအပ်ပါသည်။

၄။ နိဂုံးချုပ်

ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း စတင်ချိန်မှစ၍ ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နေရသည့် သိသာထင်ရှားသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အပျက်သဘောဆောင်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ရေလုပ်ငန်းအသိုက်အဝန်းအဖွဲ့ဝင်များက ဆွေးနွေးပွဲတွင် အာရုံစူးစိုက်စွာ ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့ပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းတွင် ဆယ်စုနှစ်များစွာ အတွေ့အကြုံရှိသော ရေလုပ်သားအသိုင်းအဝိုင်းက စီမံကိန်းသည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် ဒေသ၏အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်ကို မည်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စေကြောင်း မီးမောင်း ထိုးပြခဲ့သည်။

ရေလုပ်ငန်းအသိုက်အဝန်း၏ အဓိကစိုးရိမ်ပူပန်မှုတစ်ခုမှာ ရေနံတင်သင်္ဘောကြီးများဝင်ထွက်သွားလာမှုနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းတည်ဆောက်မှုတို့ကြောင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများကို ကန့်သတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ရေနံတင် သင်္ဘောများအတွက် သတ်မှတ်ထားသော ရေလမ်းကြောင်းများသည် ၎င်းတို့၏ ငါးဖမ်းဆီးခွင့်များကို ကန့်သတ်ထားသောကြောင့် စီးပွားရေးအခက်အခဲကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ဝင်ငွေများ ဆုံးရှုံးစေပါသည်။ ထို့အပြင် ရေအောက်ကျောက်တုံးများ တူးဖော်ခြင်းနှင့် မြစ်ထဲသို့ ကျောက်များသွန်ချခြင်းတို့ကြောင့် ရေလုပ်သားများ၏ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများကို ပိုမို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေကာ ၎င်းတို့၏ မိသားစုများ ရပ်တည်နိုင်ရေးကိုလည်း ခက်ခဲစေပါသည်။

ထို့ပြင် တရုတ်ရေနံတင်သင်္ဘောများ ဆိုက်ကပ်ခြင်းနှင့် ထွက်ခွာခြင်းတို့ကြောင့် ငါးမျိုးစိတ်များ ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် ဒေသတွင်း ယခင်ကရှိသော ငါးမျိုးစိတ်အချို့ ပျောက်ဆုံးသွားသည်ကိုလည်း ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းက သတိပြုမိခဲ့ပါသည်။ အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်အပေါ် အပျက်သဘောဆောင်သော သက်ရောက်မှုမှာ သန္တာကျောက်တန်းများ ပျက်စီးခြင်းနှင့် ရေနေသတ္တဝါများ နေထိုင်ရာနေရာများ ပျောက်ဆုံးခြင်းတို့မှာ သိသာထင်ရှားသော အချက်များဖြစ်သည်။

ငါးဖမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များနှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသခံများနှင့် ဆက်သွယ်တိုင်ပင် ဆွေးနွေးမှုမရှိခြင်းကြောင့် ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် စီမံကိန်းကုမ္ပဏီများအကြား တင်းမာမှုများနှင့် ပဋိပက္ခများကို ဖန်တီးပေးခဲ့ပါသည်။

ကန့်သတ်နယ်မြေများအတွင်း ငါးဖမ်းခြင်းအတွက် ဒဏ်ငွေနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ရှိလာခဲ့ပြီး ရေလုပ်သားများ ရင်ဆိုင်နေရသော စိန်ခေါ်မှုများကို တိုးလာစေသည်။

ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းအပေါ် အပျက်သဘောဆောင်သည့် သက်ရောက်မှုများရှိနေပြီး ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်း နှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဒေသခံအသိုက်အဝန်းအတွက် မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း၊ လုံလောက်သော အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးမှုမရှိခြင်းနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအတွက် ထိုက်သင့်သော လျော်ကြေးမပေးခြင်းတို့ကြောင့် မြေယာပျက်စီးခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးခြင်း အပါအဝင် ဒေသခံလူထုအပေါ် ဆိုးရွားသော သက်ရောက်မှုများကို ပိုမိုဆိုးရွားစေသည်။

အဆိုပါပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် စီမံကိန်း၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကြား ဟန်ချက်ညီစေနိုင်သည့် အကြံပြုချက်အများအပြား ထည့်သွင်းအဆိုပြုခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း(EIA- Environmental Impact Assessment)များအား လွတ်လပ်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ ရေလုပ်ငန်းအသိုက်အဝန်းနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆက်သွယ်မှုရှိစေရန် ထိခိုက်ခံရသည့် ရေလုပ်သားများအတွက် အစားထိုးအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ရွေးချယ်မှုများ ပေးဆောင်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း၏ အောင်မြင်မှုအမှန်သည် ရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်း၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာနှင့် အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေမည်မဟုတ်ဟု နားလည်ထားသော်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိသော ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုနှင့် သာတူညီမျှသော ဖြေရှင်းမှုများမပြုလုပ်ပါက အနုတ်လက္ခဏာသက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သောကြောင့် ထိုအခြေအနေများ လျော့ပါးသက်သာစေရန်နှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူအားလုံးအတွက် ပိုမိုရေရှည်တည်တံ့ပြီး ပါဝင်နိုင်သောအနာဂတ်ကို မြှင့်တင်ဖော်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အကြံပြုချက်တိုက်တွန်းချက်များ

(က) စီမံကိန်းကြောင့်ပျက်စီးခဲ့ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် ထိခိုက်နစ်နာခဲ့ရသည့် ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းများအတွက် ထိုက်သင့်သောလျော်ကြေးပေးရန်

(ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း(EIA) အားလွတ်လပ်စွာပြုလုပ်ရန်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် ထိခိုက်မှုလျော့ပါရေးအစီအမံများအားရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရန်

(ဂ) ထိခိုက်ခံစားခဲ့ရသည့်ဒေသခံရေလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းများအတွက်အစားထိုးအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း များ ဖန်တီးပေးရန်

(ဃ) ဒေသတွင်းရှိသက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များအနေဖြင့်ရေလုပ်သားအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့်အမြန်တွေ့ဆုံဆွေးနွေး မှုများလုပ်ဆောင်ပြီးအဖြေရှာရန်

